

Biblioteka Jagellońska
Kraków
Św. Anny 19

טשענאבאזער

ערשינט יעדע פרייטאג

רעדאקציע און ארמיניסטראציע
ערשטע אלגע 6. סעלעפאן 201.

אבאנאמענט-פרייז

8 גראשען 20 גראשען

פרייטע און רעדאקציע און ארמיניסטראציע

Częstochowa, Aleja 6. telefon 201

Piątek dnia 15 lipca 1930

ליכט-צינדלען 40 6

פרייטאג פ' ערב כ"א מנחם אב תרצ"ו

א גרויסער נאכז סעזאן אויספערקויף

4.000 שטיק האפטרושען צו 4, 5 און 6 זלאטעס א שטיק

צו בעקומען איז די פאבריקשענע געוועלבער

ul. OGRODOWA № 1 i ul. NARUTOWICZA № 20
FABRYKA KAPELUSZY W CZĘSTOCHOWIE SP. AKC.

מול-טובו צו דער חתונה פון אונזער פריינד מארעק הערץ מיט פריי.
העלע קירשענבוים ווינשען פון הייל גלוק און אייביגע צופרידענהייט
ירחמיאל פיישערהיים,
הירשל פאפאשינסקי.

Z intencji zaślubin panny HELI KIRSZENBAUMÓWNY
z panem MARKIEM HERTZEM życzą kwitnącej przyszłości
i pociechy rodzicom,
ZYGMUNT JURBURSKI.

ערסטרונג

צוליב דער נישט-רוכטיגער האנדלונג פון די אפייערער פון פראם.
לערער-פערמיט, אינזעקטערינג ווערען פעלער, מיט העלבע זיי האבען אויב
געקענען פרייע הענד, טרעטען מיר, אונטערנעשריבענע ארויס פון אויבערדער-
מאנטען פערמיט און טרעטען צו צו דער ארבייט אין קאפאראטיוו, אָבווייץ.
גרשוו קראקאווסקי, יאקוב לעווינסקי, שלמה יעדלונס-
קי, דוד אפעלבוים, דוד ראטהעלץ, ארון פערדעמאן,
אברהם פערדעמאן, לייב זעליגמאן מאיר פערדעמאן.

שרשלת "קרו החרוי"

ריזר יפה מסרה 3 ותי' וקורא להשתתף בשלשלת את הח' נתן נודעבין, רווק
רוטבארד, סאלא יארקאוויטש, מרדכי וינבערג, פואל פרוקווא.
ברלינר נתן מסר 3 ותי' וקורא להשתתף בשלשלת את הח' רעלא גראם, משה
קויפמאן, אלעזר נאבעל, העלא גראדעק, לאנדעק לעקאוויטש.
מרדכי סולקובסקי מסר 4 ותי' וקורא להשתתף בשלשלת את הח' ש. גוטמאנסקי,
י. פראנק.
אסתר רוזנבלאט מסרה 2.50 ותי' וקורא להשתתף בשלשלת את הח' גוטמאן בע-
קט, יחודה הורוביץ, דוד גרינבערג, נעמנד קויפמאן, סאלא בוים.
בעדער י. מסר 2 ותי' וקורא להשתתף בשלשלת את הח' יוסף עששטיין, הארצעק
האפטמאן, וידמאן חיים, דוד לעבאקאוויטש, זעליב שוויטשוינסקי.

זאלען אלע וויסען

אז מיין מישלער ווערקשפאל איז אי-
בערנעטראגען פון ספארעק 26 אויף

2-טער אלטע 28

וואו עס ווערט אויסגעארבייט אלערליי ערשטקלאסיגע

מטפיל

נוצט אויס די געלענעהייט און מאכט איערע בע-
שעלונגען נור אין דעם ערשטקלאסיגען

מפעל ווערקשטאט פון

Josef IZRAELOWICZ

ALEJA 28.

גומע בעדינגונגען.

טרקטורונג

איך ערקלער דערמיט, דאס מינע אייטרוקען

אין דער עפענטליכעם, אז הי' דויאלאויטש האט

מיך געמערט פאר דער סטארקסטע, דאס איך

האב נישט קיין רעכט צו פיהרען קיין מייסטער-ווער-
שטאט נעהמט זיך דערפון, וואס די מעלדונג הענגען

מיר האט צוגעשיקט דער סטארקסטע דער הייערער

ווישער מאלער-צער, וועמענס סטארשי ס'איז דער

ה' דויאלאויטש, און איך ציה דעריבער צוריק בנוגע

ה' דויאלאויטש פערזענליך מינע דערמאנען אויס-
דרוקען. פריץ ווילענבערג.

אכטונג פריזירער

פון טשענסטאבאן און אומגעקענדו

איך האב געפענט אן ארבייטס-פערמיט-
לונגס-ביורא וואו פרייער-ארבייטער קענען

בעקומען קאנדיציעס און פרייער-מייסטער-
סוביעקטען.

די צייטווייליגע אדרעס פון ביורא איז אלגע 16

מיט אכטונג מ. עפשטיין.

איבערצוגעבען א גרויס פאבריקס-סאל

מיט טראנסמיסיעס און קרעפט. עס קען אויך זיין

אויף א סקלאד צווישען די 1 אלגע און פילסודסקי

ערמאדען און רעדאקציע.

עס ווערט געזוכט

א יונגער

פון אנטשענדיגע עלטערן

ביי ש. קרויסקאפא. 1-טע אלגע 12.

א געוועלבע מיט 6 צימערן

אין דער צווייטער אלגע

פיליג צו פערקויפען

ערקונדיגען ביי ש. פריכענצווייג אלגע 10.

טרקטורונג

איך ערקלער אז פון הינט אן

האב איך נישט קיין שום שייכות

מיטן פראם. פערמיט פון דער-
ארבייטער און האב זיך אָננעשטא-
סען אין האנדלערקער - פערבאנד

גריכענטיג אים מיטגליד אין קאס-
פערמאוו, אָבווייץ.

מיט אכטונג
הירשל דלונגאָנאָנאָ.

Z intencji zaręczyn siostrzenicy naszej
p. Jadzi Königsberżanki z p. Maksym Hauberszłockiem
życzymy aby laura szczęścia opromieniała wasze życie, a miłość wasza
niechaj będzie drogowskazem.
Salomonowie Fiszhalter.

OSTRZEŻENIE.

Od chwili ukazania się na rynku naszej niezrównanej ja-
kości i niedoścignionej dobroci oranżady „SPÓŁKA” nieuczciwa
konkurencja prześciga się w różnych nieudolnych pomysłach
naśladowania flaszek, etykiet i nazw, celem wprowadzenia P. T.
Publiczności w błąd. Nieuczciwi naśladowcy nie potrafią jednak
niczem zastąpić naturalnej produkcji z sylicyjskich pomarańcz.

Powołując się na art. 6 ustawy o zwalczaniu nieuczciwej
konkurencji z 2.VIII.1926 roku ogłoszonej w Dzienniku Ustaw
№ 96226 ostrzegamy wszystkich bezpośrednio lub pośrednio
winych naśladowania i wprowadzenia w błąd przed ściganiem
karno-sądowym, a P. T. Publiczność upraszamy, by we własnym
interesie nie przyjmowała innych wyrobów aniżeli firmy „Spółka”
w Częstochowie, ul. Warszawska № 21, która otrzymała wy-
łączne zastępstwo na Częstochowę.

פרייען פינאקלען

פון די בעסטע פרייען זייסען
אפארטמענט און פאמאגארישע צוראמען ווי אויך
שפאלענע ארטיקלען אמבעסטען, אמפילינסטען וועס מען קויפט בייס
אין אונטערעם בענעצט זיך מיט די נייגעסטע איינריכטונגען.
On parle français.

OPTIC MEDICAL Z. ERNER

2-טע אלגע 31
ג. לאנג-הערווער אפטיקער אין די גרעסטע אפטישע לאנגרען אין פארו
אויספיהרונג קויט די בעסטעלונגען פון די היי 6 קולומבען.
דער אנטשענעם בענעצט זיך מיט די נייגעסטע איינריכטונגען.
פונקטליכע פאך-בעדינגונג.

צו דער אויפמערקזאמקייט פון די

געעהרטע דאמען!
צום קומענדיגען סעזאן האב איך געבראכט

פון פאריז די נייעסטע מאדעלען
פאר דאמען בעקריידונג

אויף שפאמען און פאסער פון ערשטקלאסיגע פירמען.
מיט אכטונג:

י. דאנציגער
ערשטע אלגע 6.

7-mio kl. koncesjonowana Pryw. Szkoła Powszechna BALBINY WEINBERŻANKI w Częstochowie, I-sza Aleja 8.

מאכט בעקאנט, אז איינשרייבונגען פאר פרייען שילער ווי אויך פאר געווען-
זענען שילער אין אלע קלאסען הייבען זיך אן דעם 17-טען סעקטעמבער יעדע
טאג פון 9 בון 1.

די איינזענע מוסטער שולע אין טשענסטאבאן, העלען אויסער די אלגעמיינע
למודים ווערט גונדליך ערקלערט עברי, חומש, רש"י, נ"ך, משניות,
גמרא, יודישע היסטאריע און גרונדליך העברעאיש. עס ווערט
גרויס אכט געלענט די קינדער צו ערציהען אין יודישען גייסט לפי
רוח התורה והמסורה.

אינווער טיפפסטען מיטגעפיהל רויקען מיר אויס אונזער חשוב'ן

לאנג-יעהרונגען עהרען-סקרעטאר הי'
אתר פראסקוראָווסקי
צוליבען טויט פון זיין שוועסטער

הי' שרה נ"ע

המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

די פערזאליטעט פון גמילת חסדי
פילסודסקי 27.

מיר דריקען אויס דעם טיפפסטען מיטגעפיהל אונזער חשוב'ן פריינד

אתר פראסקוראָווסקי
צוליבען טויט פון זיין שוועסטער

נ"ע הי' שרה

המקום ינחם אותו בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

וו. גאָסטינסקי אין פארו.

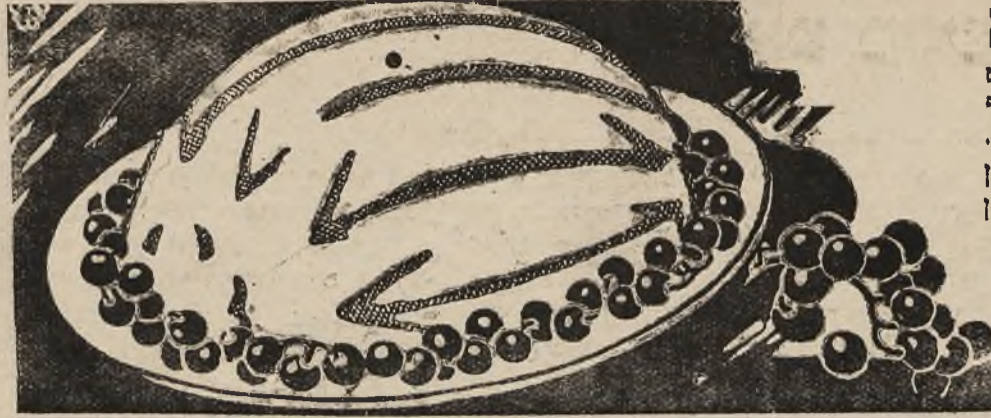
מיר נעמען אנטהיל און גרויסען צער פון אונזער חשוב'ן פריינד

אתר פראסקוראָווסקי און פאמילע
צום טויט פון זיין שוועסטער

נ"ע הי' שרה

המקום ינחם אותם בתוך שאר אבלי ציון וירושלים.

ישראל רייב שוויאפער
אין פאמילע.

אויסגעצייכענט מאכל ביי א סריינטר הוצאה
אין און פולען זינגן פון דעם עטקער'ס פודינג.
עטקער'ס פודינג מאכט
וואָרט דער דעליקאטעסער אין סעסן.
טיל, סען מהום נאָר אַרײַן אַ ביסעל פּוּטער און צוקער און דעם נעגעבענעם פאל אויך אַנאיי.
אַ פּודינג פּון אײן פּראָשעק און נעגונג פאַר 3 ביז 6 פּערזאָן. עטקער'ס פּודינג מיט סאַלינעס-זאַסס און
פּרישע פּרוכטען אָדער קאַנפּוטורען און זעהר אַ הערפּולער דעסער נאָכ'ן מיטאַג אָדער קאַלאַציע און
סען קען זיך אַינברענגען אויף אַנדערע שפּייזן.

Dr. August Oetker, Oliwa.

Uwaga przed naśladownictwami!
Imi więcej znany i lubiany jest towar pewnej marki, tem więcej bywa podrabiany przez niesumiennych fabrykantów.
Koffontay z pralka

יזכר
עם ישראל את הנזורים הקדושים. אשר מסרו נפשם על קדושת השם.
ראם יודישע פּעלק פּען נערעקען די מען פון חודש אב פון פּודינגן יאהר, אין העלעך עס זענען געאלען יונע גבורים און קדושים אויף קדושת השם און קדושת הארץ.
עס זענען גערופען געהערען די גויער פון יודישען ישוב און אײַ עבד נערעקען העט ער זיך גישט נאָר חן מען פון מיטלען פּרויער, נאָר אויך חן נרויסע פּען, און העלעך די חלוצים פון פּעלק זענען געשטענען דעם נסיון און האבען מיט זייער סומה און גלויבען און זייער העליגער שליחות געגעבן זייערן די חטת, האט און געזען אויסגעוויבן צו חורבן און צושטע- רונג און געראטעטע אונזער כבוד און אונזער גרויסע זאך פון פּעריכטונג.
דער שווערער נסיון האט גישט געגעבן האכט די הער פון פּעלק, נאָר להיפך, האט נאָך שטערקער געמאכט דעם געהון אין זינען שליח, האט האבען דערהווען, אז זי קענען נישט נאָר גויען, נאָר אויך פּערפּרינגן מיט זייער בלוט דאס געוויסע. דער גרויסער אויפגאבונג, די אויסגעקעהלע- פּע התעוררות, האט און געשטענען און זעל פּעלקס קבוצים נאָך די געזע- הענישען, א קרעכטונג פון גלויבען און האַנגונג, האט העט גישט אויסגע- הערט ביי חלוצים. דאס זעל געזען האט פאַר אַ געזעהלען פון ליגען און פּערערונג דאס פּעלק האט צו זינען פּערע גבורים און קדושים.
יעצט, בעס יאהרצעט פון די מרויערע געשעהענישען, זאלען די אנדערע מען הערען מען פון נאָר התעוררות פּער'ן בנין פון לענד און אויספּרונג פון גערען—מען פון פּעריכטונג און ליגען פּער די זעל, האט האבען זייער ליגען געגעבען פאַר אונז.

די פערשטערקע אקציע
למובת דעם קק"ל.
די אונזערע, רופער-מען, און העל- כע עס פלעט אויס די ערשטע יאהר- ציט פון די בלוטונג געשעהענישען און ארץ-ישראל, זענען געשטימט גע- הערען אויף צו פּערשטערקען אונזער אויפגענונג-ערבט, געוונדערע פאַר דער אויספּרונג פון דעם גערען און אײַ. אין צוזאמענהאנג דערסען העלען פּערלעך בעוועגן יעדעס יודישען חיו, גלויבן צו פּערשטערקען די ארבעט פאַר'ן קרן קיפת לישראל.
עס אונזערלונג נישט קען שום ספק, אז די הונג יודישע געזעלעך- רונג העט חן געהערען געזעהען אונ- זערע אויסגעקענען העלען און קרו- שים דורך פּעשים, און ארומגעגען די דאָונע פּערלעך בכשר פנים יפות און הערים אונזערשטיצען די דעוונג אויפגענדערשטיצען אקציע.
אַפּענע ווענדונג פון די מתפללים צום גבאי פון דער שטאָדט - שוהל ה' יעקב זיכערשטיין.
לענדונג איער גרויע און דער טשעכט, ציטינג' נומ. 32, הא אונזער, חשוב'ער ה' וועגערשטיין זענען זיך אַז מיטצוארבעטען אין דער שוהל דערשטער, זעל מען העט אַז געל- דינגע געה די גרויסע אומאנטרעס פון די בית-המדרש-בחרים, זענען מיר געפערט געהערען און פון האבען געווען אַ וועגונג, מיר צו געטראכטען די דעוונג געשעהעניש און עס האט מיר צו הערען צו אַזן מיט דער בקשה, אז אונזער אלס אונזער העלעך העט געגעבען זיך גאנצען כח און ענדערע צוריקצושטעלען די שוהל צו אונזער פרעשט און גלענץ און אלס זעלעכער האט דעגענט און דער שוהל עטליכע פּערזען יאהר, טאָר זיך גישט אַזגעזען פון איער הערערע מיטער- גייט, האט געקענט זיין פּעל נוצען אונזער מקום קדוש.
אַזן העט גישט חס ושלום געלע- דינג קענער פון קאמיטעט אָדער פון די מתפללים, נאָר אונזערשטער-סלי- כע פּערשוניגען פון העלעך מיר העל- מען צו עס און זאָגער זאָאמכטור פון זי זיך צו געזענען געלערנט.
און געטען פון די גבאים, קאמיטעט און מתפללים הערען מיר זיך דער- בער צו אַזן הערער אַזגעזעהען מיט דער טרעפט, העלעך אונזער העט זיין פּעל יאהרען פונם הונדערט אויסגעפּרע- און מיטגעשטעלען צו שטעלן גבאים- געהויער היכטונג הערען, און מיר הע- פּען, אז אונזער העט זיין פון גויער- הערער מיטוועקען, אז אונזער געטעם חיון זעל נישט זיין הער- מיט אנטונג

Złoty medal na Wystawie w Katowicach 1927
Zastępca: I. LEWKOWICZ, Częstochowa, Narutowicza 15

די פרייען זענען ערנדינג:
אויס'ן ערשטען סעאנס 80 נר.
אויב די אפריגע צו 1 זכר.
ארע פלעצער.
הינט און ווייטערע מעג.
מינא און רעווי!
דאס מעכטיגסטע, גרעסטע פרום-קונסטווערק

BIALÉ PIEKŁO

ריהרערען דראמא פון 3 אונטערדיגע אלגען-טרויסמען.
אין די הויפט-ראָלען:
רענא ריצענסמאהר, גוסטאו דיסער
דאס איז א פילם, וועלעך מען קען נישט פּעריגעסען.
דאס איז רעוועלוציע אויפ'ן געביט פון קינעמאטאגראפיע!
אויף דער סצענע: ווארשאַווער ארטסטאָנער רעזי-פּעקטער, מאַסאָא
אונטער דער אָנפּהירונג פון י. לוביטש אין דער שפיץ מיט ד. קאַרשובאַנא
גרויסער יום-טוב רעווי, פול הומאָר און סאָג
באַטשעווסק'ס נאַקטורן.
צוליבע דער ארטימישער הערט פון דעם פילם—איינגאנג פאַר יונגער ערלויבט.

לעצטער פּעאנס 9-30 אָנזער
פּעצטער "אַדעאַז" אלע 27.
ביזניקער פּרייען.
פון מיטוואך ד. 13 ד. ה. — היינט! עקראַן און סצענע צוזאַמען
די בקניאונג פונם פּעקטינגען פּוירישען פּייד!

POD BANDERĄ MIŁOŚCI

ים-דראמא געשטיצט אויפ'ן גאָרען פון דער נישט-לאַנגער פּערגאנגענע.
אין די הויפט-ראָלען: מ. באַגדאָ, י. באַריטאָ, ז. סאַוואַן, י. מאָר.
אויף דער סצענע: לעצטע געזענונגס-אויפטרעטן פון די ארטסטאָנער אונטער דער ליטונג פון מ מערנער
"צוים ווידערזעהן"
אונזערער, פּראָלעג, בייס טעלעפּאָן — סקעטש. אונטער'ן לאטערען.
אז קוש אוי זי. אָך, מענער שטימונגס-לידלעך. פּינעל—נאַנצער אַנסאַטל.
ערנדינגע פּרייען: קרעסלאָ אויף אלע סעאנסן 1 זכר.
פאַר יונגער ערלויבט.

Szkoła Rzemiosł dla Żydów
w Częstochowie, Garnoarska 8/10
podaje do wiadomości, że przyjmuje zapisy do oddziałów:
ślusarsko-mechanicznego, stolarskiego i elektrotechnicznego
w terminach do 25 sierpnia b. r.
Kancelarja czynna codziennie od godz. 9—11 przed południem.

נאוואשני אלע 12.
לעצטער פּעאנס 9-30 אָנזער.
היינט און ווייטערע מעג.
אויפ'ן עקראַן:
טאַיער און סצענע צוזאַמען!

TAJEMNICA PRZYSTANKU TRAMWAJOWEGO

לעבענס-דראמא אין 10 אקטען.
אין די הויפט-ראָלען: סאַסאַרסקא, סאַסאַרסקי און ווענגזשין.
אויף דער סצענע: רעווי פון הומאָר, געזענ און מעגן אין 9 בילדער
TO WSZYSTKO DLA WAS
פּעם אַנטעל פון נאַנצען אַנסאַטל.
קענען טרעטען: לייז, דעשע: אַרשק, מעגן ערשיינען פון שוואַנסקי.
פּיילינגערע פּרייען: אויף אלע סעאנסן 1 זכר.

פון ראַבינאַם.
די קרובים פון גרויסע בן משה קוט- בערג פון דערף נלאחוש, פּעקטע- פּאָר פּאַרשאַט, העלעך און געבוי- רען און יאהר 1893 און האט גע- דינעט און פּוילישען מיליטער, הערען געזענען זיך צו הערען און דער קאַני- צעלארע פון היגען ראבינאַם.
פון די רייכאַמלעמישע יוביליי קאַמפּען.

דעם פּערגעגענעם זונטאָן זענען פּערגעקומען אין די רעהמען פון 15- יעהרען יובילעאום פון יודישען טורן- און ספּאַרט פּאַראַפּן ליכטאַמלעקענע קאַמפּען צווישן דעם יובילאַר און ספּאַר פון קעניגהייט, העלעך הא- פּען ארויסגעווען צעם פּוילישען פּעל- אונטערעם.
מען פון אַנערקענען די גרויסע דעם טונג פון יודישען טורן און ספּאַרט- פּאַראַפּן, האט ער העט געזעהן אין מיט פון שום קירצער ציטע אויפגעל- אויפגעווען אויפ'ן געזענען פון דעם צענטער און פּערגעקומען ספּאַרט- צענטער — ליכטאַמלעקענע געזענען אויפגעווען די פּעלליכע פון דעם אַרצאָנעלער ענטוועקלונג, מיט העל- כען זי האבען פּרעלודן טיפּפּערט.

אין געטען פון די מתפללים אפּעק קאַמיטעט לעזער קאַמיטעט, שוואַל געלערט, פּאַר אַלטסטן, טרדיכי שיי, עקיבא גרענעס, י. עשעט, ש. קאַנסקו, חים גרוני- גוים, חים פּרונגעווען, שלמה אונ- גליק, משה אונגליק, גימין פּע- זשושניק.

ווער צייט
פּערלירען מיר דעם סעקטעט. עס העלט אָבער געזען נישט רופּטיג, הען מיר זעלען נישט וויסנען קען גע- גען-פּוילען, זיין ארום העלען מיר פּעראוואכט האט אַטאַל אַ גרעסער אַפּשאַכונג פּונם אָרנאַנז, קורם-55 דארטען מיר פון דעם פּערהעמען קני- דער, העלעך געזענען זיך אין זעטער פון שוועלער ענטוועקלונג, ווער דערף מען אין אוועק העלען בענען הויפט- וועליר עטקער'ס גידון, העלעך ענט- העלען און זיך ערנעהרונגס - זעלען און העלעך צענטערן זיך אויס פּונם אַיאויסגעצעקענען טיפּפּעט, זי פּע- הען זיך מיט פּוילער אַנערקענונג אויך צווענען דערהאַקענען. צוליבע דעם גרויסען ערשטע געקומע מען שטענ- די פּרישע גויד'ס.